

tíðindablaðið
sosialurinn**EITT
GOTT
BLAÐ**

Orðaskifti

Sosialurinn er blað lesarans, sum umframt hópín av lesarabrevum at kalla hvønn dag hysir greinaróð-um og skiftandi sjónarmiðum um dagsins mál.

Tíðindi

Umléið 20 síður í meðal 5 ferðir um vikuna við feskastu føroysku tíðindunum. Grópað verður eisini í ymsum, vit halda eigur at koma fram.

Ítróttur

Bæði á vetri og sumri. Fótbólts-kappingini og kappróðrunum taka eyka fólk sær av. Eingin 1. deildar-dystur fer framvið uttan at Sosialurinn er á staðnum.

Sosialurinn sigur...

— er niðurlagið í hinum bløðunum, í útvarpi, sjónvarpi, á tingi, í bý- og bygðaráðum — alla staðni stóða skal takast til dagsins mál.

Fastir teigar

»Skemtitækningarnar hjá Ola P«, »Vælkomið, litla barn«, »Lýsingartorgið«, »Veðrið«, »Streym-urinn«, »Útvarp & sjónvarp«, »Andlát«, »Skriva til Marneri«, »Arbeidsávisingin« o.m.a.

Ókeyps
Sosialurinn
rindar
postgjaldið

64

**Tíðindablaðið
Sosialurinn,
Postboks 76,
FR-110
Tórshavn**

Ja! Er gerist haldari av Tíðindablaðum Sosialurinn og fái blaðið 5 ferðir um vikuna. fyri kr. 205,- (haldarar í Føroyum) fyri kr. 240,- (haldarar í Skandinavia)

Til ber **altíð** at gerast haldari og góldið verður bert fyr blaðini, ið eftir eru av árs-fjøringinum.

Navn: _____
Bustaður: _____
Bygd/byur: _____
Land: _____
Tlf.: _____

Kannað postveikinum

**Hans Jacob Højgaard
til minnis**

Í føroyskari songsøgu átti H. J. Højgaard eina serstöðu — bæði sum kórleiðari og komponistur. Longu tá ið hann á fyrsta sinni seinast í 30-árunum kom suður til Havnar við sínum Toftakórum, varnaðust menn, at hetta mundi vera byrjan til nýggjan gróður í føroyskum kórlivi. Og vit, sum í 40-árunum vóru farin at vita til okkara musikalskt, fara ongantíð at gloyma tær ár-ligu kórviðanirnar av Toftum.

Hetta var kórsangur í ser-klassa, hugtakandi í sínum væljóði og sermerktur av samspælinum millum kór og leiðara. Her var tað ein vilji, ið var ráðandi, og kórini (barna-, kvinnu- og blandað kór) vóru sum við-kvóm leiktól í hansara hondum. Tú gleddi teg til hesar vitjanir og fregnadist á hvørjum sinni eftir, nær tey mundu fara at koma. Og ongantíð vart tú svikin.

Ein løta, ið hevur fest seg í minnið, var hendan: Hans Jacob Højgaard hevði við sínum kórum fyllt Sjótleik-arhúsið heilar fyra ferðir í einum vikuskifti, og tey vóru nú á veg oman til skip-ið. Kavaveður var, og nógv fólk spákaði á Aarvegnum, og alt hetta fólkíð fylgdi nú songfuglunum av Toftum oman á bryggjuna. Og komin umborð og nakað út-frá sungu tey nú aftur ein sangin fyrri og annan eftir, ímeðan havnarfólk stórliga fagnaðu teimum av landi.

Hetta mundi vera tað ár-ið, tey á fyrsta sinni sungu »Teir sigla so væl sín fríða knørr«, og alt Sjótleik-arhúsið mestsum lætti sær í dansistevi.

Sum limur í Havnar Sangfelag kom eg seinni eisini at áanna, at Hans Jacob Højgaard átti gávur heilt út um tað vanliga at handfara kór. Sum eitt dømi um, at musikalska úrslitið, tá ið umstøður vóru til tað, mátti gerast framúrskar-andi, kann eg her nevna vitjan okkara í Noreg á norðurlendsku kórstevnuni í 1954. Vit vóru komin til Oslo við Kronprins Olav, minnst meg rætt var tað dagin fyrri setanina av stevnuni, og illa á holdi komin av sjóferð og vekri — fyrri at spara um útreiðslur-nar høvdu vit ikki havt koyggju umborð — máttu vit niðan í Nationalteatret at gera okkum kunnug við viðurskiftini. Og har stóðu vit so á hesum stóra, ógós-dliga og kalda palli og royndu at fáa liv í Ormin Langa og annað av vit, vit høvdu at bera fram.

Edvard Mitens, sum var okkara ferðaleiðari, og Mortan Nolsøe, ið eisini var okkum til hjálpar har yviri, royndu at ugga okkum — hetta gekk jú upp á stás!

Men vit hildu okkum vita betur, og okkara sjálvsálit vaks ikki, tá ið vit á aðal-royndini morgunin eftir fingi hini kórini at hoyra — elitukór úr hinum Norðurlondum. Men tá ið vit so um kvöldið, úthvíd og uppstás-að í føroyskum búna, aftur stóðu á pallinum, sum nú var gjørdur flógur og hugnaligur, og vit merktu eina hjartaliga móttøku frá áhoyrarunum, var tað eins og tað loysnaði frá bróst-inum. Hans Jacob hevði okkum á lofti, og vit sungu sum helst ongantíð, hvørki fyrr ella seinni. Fagnaðurin var eisini hareftir, og sum einasta kórið máttu vit syngja uppafur. Jú, fyrri okkum var hetta ein ógloymandi løta, og ikki sørt mundu vit vera erin, tá ið eitt av bløðunum dagin eftir í sínari umtalu av kvöldinum hevði yvirskriftina »Færøyingene seired.«

Sum tónaskald gav H. J. Højgaard longu tíðliga til kennar, at hann hevði stóði í gamlari føroyskari sang- og kvæðamentan. Fadirin Dánjal Jákup bóndi inni á Regni á Toftum var tiltikin kvæðakempa og Kingo-sangari burturav. Havi sjálvur fyrri árum síðani havt høvi til at hoyra henda merkismann syngja Kingo, og hóast hann tá var ellis-merktur, gongur hetta upplivið ikki frá mær aftur.

Eisini í hina ættina hevði Hans Jacob gott í at bregða. Móðirin var systir Fríðrik Petersen, próst, og hetta fólkíð inni á Saltneisi hevur umframt bókligar eisini sýnt góðar musikalskar gávur.

Løgini hjá Hans Jákupi, ið sýna árin av hesum arvi, eru mong. Av teim kvæðakendu kunnu nevast: Tá ið teir sóu landið (H. A. Djurhuus), Her leikti tær lendið (Chr. Matras), Tey ið fylgast frá vársins tíð (J. Dahl). Nú sprettir á fold og spírar (Andreas Andreasen) og partur av teimum báðum vigslukantatunum. Í Lær-araskúlakantatuni finnur tú eisini dømi um Kingo-tóna, og her er eisini at nevna sálmin Tað lið er trøngt (H. M. Jacobsen).

Tað er tó ongantíð talan um kunstiga eftirlifnan — um pastisjur — heldur eru tað sjálvstøðug, mergjað lög, ið bera boð um tað jørd-ildið, tey eru sprottin av.

At eisini læruárin í Danmark hava havt sín týðning fyrri Hans Jákups skapandi virki er eyðskilt. Um hetta mundið var í danska sangheiminum ein gróðrartíð, sum onnur lond neyvann kenna makan til, ein gróðrartíð, ið sum so mong onnur andlig menning man hava sínar røtur í danska fólka-háskúlanum. Carl Nielsen og Thomas Laub, ið vóru

undangongumenn í hesari fólka-musikalsku veking, høvdu tá í eini 10-15 ár strembað eftir at fáa fólka-liga sangin í Danmark burt-ur frá tí solokenda roman-cusanginum úr seinastu øld og inn í melodiskt meira einfaldr, mergjaðar ræsur, har einamest ráddi um, at lagið hóskaði til tekstin. Og júst um hesa tíð, tá ið H. J. Højgaard kom á lærarskúla í Danmark, høvdu hesir nýggju tónar vunnid sær afturljóð, og menn sum Oluf Ring og Torvald Aagaard hildu fúsir fram hesa nýggju leið. Hóast sanglærari Hans Jákups, Steensen, ið var romantiskt skúlaður, ikki trúði upp á hesi nýggju sangideal, so rínu tey beinanvegin við hjá tí unga føroyska listamann-inum. Hetta kom kanska av

tí, at tey á mangan hátt fullu í tráð við gamla føroyska lagakenslu, og tað kann tí vera torført at meta, um hetta og hatta lagið hjá H. J. Højgaard sipar til hesa ella hasa fyrimyndina. Tó man tað vera rætt at siga, at flestu sálmaløgini bendu aftur á Th. Laub, ið Hans Jákup var serstakliga hug-tikin av — ja, okkara felags vinur Karl Clausen, sáli, plagdi at kalla hann fyrri »Nordatlantens eneste, ensomme Laubianer.«

Nú hevur Hans Jacob Højgaard lagt áramar inn. Tann týðningur, hann hevur havt fyrri føroyskt tóna-leikalív sum kórleiðari og komponistur, kann ikki metast nóg høgt.

Vit lýsa fríð yvir minnið um henda megna mann.

Ólavur Hátún

**Tímalærarar til
undirvísingar-
tiltakið í Suðuroy**

Treytað av góðkenning frá teimum jált-andi myndugleikunum verður við hesum lýst eftir nøkrum tímalærarum at undirvísa á undirvísingartiltakinginum í Suðuroy innan fiskivinnu- og handils-vinnuútbúgvingar.

Talan er um hesar lærugreinir: fiski-vinna, fiskaiðnaður, aling, náttúrulæra, virkisbúskapur, MES og S&T.

Undirvísingartiltakið er ein royndar-samskipan av miðnámsútbúgvingunum innan HF-, fiskivinnu- og handilsskúla-útbúgving, og komandi tímalærarar mugu tí rokna við at taka lut í menning-ini av hesum útbúgvingunum.

Løn sambært sáttmála millum við-komandi fakkfelag og Føroya Landsstýri.

Umsóknir skulu sendast Suðuroyar HF-skeiði, Box 42, 800 Tvøroyri og skulu tær vera Suðuroyar HF-skeiði í hendi í seinasta lagi 15. juli 1992.

Landsskúlafyrisingin